

Brüssel, 21.8.2014
COM(2014) 527 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE NING
EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE**

**Tollivaldkonna riskijuhtimist käsitlev ELi strateegia ja tegevuskava:
riskide ohjamine, tarneahela turvalisuse tugevdamine ja kaubanduse soodustamine**

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE NING EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE

Tollivaldkonna riskijuhtimist käsitlev ELi strateegia ja tegevuskava: riskide ohjamine, tarneahela turvalisuse tugevdamine ja kaubanduse soodustamine

1. Sissejuhatus

Sujuval ja ohutul kaubavool on otsustav mõju maailma suurima kaubandusbloki – Euroopa Liidu – majanduskasvule ja konkurentsivõimele. Tõhus riskijuhtimine rahvusvahelises tarneahelas on olulise tähtsusega, et tagada ELi elanike turvalisus ja ohutus, finants- ja majandushuvide kaitse ning hõlbustada samal ajal seaduslikku kaubandust. ELi ühtse turu ja tolliliidu nõuetekohaseks toimimiseks on vaja, et tolliasutused tegeleksid järjepidevalt riskide ohjamisega. Selleks et tugevdada rahvusvaheliste tarneahelate usaldusväärsust, on vaja parandada ELi tolliasutuste tegevust.

Pärast ühenduse tolliseadustiku¹ turvalisust käsitlevate muudatuste² täielikku rakendamist 2011. aastal avaldas komisjon 2013. jaanuaris analüüsi tolliasutuste riskijuhtimispoliitika rakendamise kohta. Teatises³ määratleti kohaldatava lähenemisviisi puudused ja esitati ettepanek edasiste meetmete võtmiseks. 2013. aasta juunis tegi nõukogu⁴ komisjonile ettepaneku esitada koostöös liikmesriikidega „sidus riskijuhtimist ja tarneahela turvalisust käsitlev strateegia, mis põhineb etappideks jaguneval tegevuskaval, ja põhjalikud tasuvusanalüüsid, mis hõlmaksid muu hulgas õiguslikke, menetluslikke ja infotehnoloogilisi aspekte”.

Käesolevas teatises esitatakse strateegia, mille eesmärk on parandada tollivaldkonna riskijuhtimist ja tarneahela turvalisust (edaspidi „strateegia”), ning teatise lisas on tabel esmatähtsate meetmete (edaspidi „tegevuskava”)⁵ kohta.

2. Strateegia kohaldamisala

Strateegia hõlmab mitut olulist eesmärki, mis lähtuvad üldeesmärgist saavutada kvaliteetne ja mitmetasandiline lähenemisviis riskijuhtimisele, et see oleks tõhus ja tulemuslik. Strateegias on kirjeldatud asjakohaseid riskide maandamise ja kontrollimeetmeid ning nende kõige sobivamat kohaldamisaega ja -kohta tarneahelas. Selles on võetud arvesse riskide muutuvat laadi ja mitmekesisust ning tolliasutuste esmast vastutust ELi rahvusvahelise kaubavahetuse järelevalve tagamisel. Strateegias on arvestatud ka muude tarneahelas osalevate pädevate asutuste rolliga ning rõhutatud vastastikuse täiendavuse vajadust. Selles on viidatud riskide rahvusvahelisele iseloomule ja rahvusvahelise koostöö tähtsusele riskijuhtimises. Lisaks on

¹ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 2913/92.

² Nõukogu määrus (EÜ) nr 648/05.

³ COM(2012) 793 (final), 8.1.2013.

⁴ Nõukogu 18. juuni 2013. aasta järeldused 8761/3/13.

⁵ Need töötati välja koostöös liikmesriikide ekspertidega.

strateegias arvesse võetud kaubavahetuse hõlbustamise ja kiirendamise olulisust ELi jaoks, ettevõtjate keskset rolli ning vajadust vältida tarbetuid häireid logistika ja tarneahela toimimisel.

3. Tegevuskava riskijuhtimise parandamiseks

Iga eesmärgi saavutamiseks on tegevuskavas kirjeldatud üksikasjalikult mitut meetet. Meetmete eesmärk on kõrvaldada tuvastatud puudused, et saavutada järk-järgult ELi tolliasutuste suurem suutlikkus ja süstemaatilisem koostöö muude asutuste, ettevõtjate ja rahvusvaheliste kaubanduspartneritega. Tegevuskava hõlmab meetmeid, et toetada või töötada välja rahvusvahelisi norme ja standardeid, kui see peaks olema asjakohane.

Kõige suurem väljakutse on seotud vajadusega saada tarneahelas toimuva liikumise kohta kvaliteetseid andmeid ning nende andmete asjakohane kättesaadavus ja kasutamine riskijuhtimise eesmärgil tolli ja muude pädevate asutuste poolt. Edasise arengu jaoks on oluline tagada piisava suutlikkuse ning meetodite väljatöötamine ja rakendamine, et võimaldada ja hõlbustada pädevate asutuste koostööd.

4. Sidusus ja vastastikune täiendavus ELi muude meetmetega

Strateegia ja tegevuskava rakendamisel järgib komisjon nende vastastikust täiendavust ja sidusust nii käimasolevate seotud meetmetega (nt liidu tolliseadustik,⁶ vastastikuse haldusabi osutamine⁷) kui ka muude poliitikavaldkondadega. Võetakse arvesse julgeolekumeetmeid, eelkõige sisejulgeoleku,⁸ lennukauba julgestuse⁹ ja meresõidu turvalisuse (sh e-merendus ja CISE)¹⁰ valdkonnas ning ekspordikontrolli poliitika läbivaatamise vajadust¹¹. Lisaks võetakse arvesse ka muid asjakohaseid transpordipoliitika meetmeid, sealhulgas teavitusformaalsuste direktiivi¹² riiklike ühtsete liideste loomise kohta, et jagada laevadega seotud teavet ja siduda seda teavet muude riiklike e-süsteemidega, andmevahetussüsteemi SafeSeaNet,¹³ mis võimaldab teabe vahetamist liikmesriikide vahel ning e-kaubaveo algatust, millele on osutatud 2011. aasta transpordipoliitika valges raamatus¹⁴ ning mille eesmärk on lihtsustada juurdepääsu teabele ja selle kasutamisele logistikas, et muuta logistika tõhusamaks ja vähem kulukaks.

Arvesse võetakse veel asjakohaseid poliitikaalgatusi toodete,¹⁵ loomade, toidu ja sööda ohutuse tagamiseks ja keskkonnakaitseks, eriti FLEGTi¹⁶ and CITESi,¹⁷ ning seotud algatusi intellektuaalomandi õiguste (IPR) valdkonnas, näiteks ELi intellektuaalomandi õiguste

⁶ Nõukogu määrus (EL) nr 952/13, 9.10.2013.

⁷ Nõukogu määruse (EÜ) nr 515/97 muutmise ettepaneku eelnõu.

⁸ KOM(2010) 673 (lõplik), 22.11.2010, ja selle järelmeetmed.

⁹ Nõukogu järeldused 17563/2007, 7.12.2010.

¹⁰ JOIN(2014) 9 (final), 6.3.2014, ja ELi meresõidu turvalisuse strateegia, mille nõukogu vastu võttis, 10915/14, 24.6.2014

¹¹ COM(2014) 244 (final), 24.4.2014.

¹² Direktiiv 2010/65/EL.

¹³ Direktiiv 2002/59/EÜ.

¹⁴ KOM(2011) 144 (lõplik), 28.3.2011.

¹⁵ COM(2013) 76 (final), 13.2.2013.

¹⁶ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2173/2005, 20.12.2005

¹⁷ Nõukogu määrus (EÜ) nr 338/97, 9.12.1996

rikkumisega võitlemise tollialast tegevuskava,¹⁸ intellektuaalomandi õiguste jõustamise tegevuskava, millega on ette nähtud töötada välja ELi hoolsuskohustuse süsteem, et takistada intellektuaalomandi õiguste rikkumist kommertseesmärgil,¹⁹ ning strateegia intellektuaalomandi õiguste kaitse ja jõustamise tagamiseks kolmandates riikides, mille eesmärk on rahvusvahelise koostöö edendamine²⁰.

5. Lähenemisviisi kulude ja tulude analüüs

Komisjon on tellinud uuringu, et määrata kindlaks ja vaadata läbi strateegia rakendamist toetavate alternatiivsete lähenemisviiside kulud ja tulud. Uuringus pöörati erilist tähelepanu lahendustele, mis võimaldavad parandada ELi sisenevaid kaupu käsitlevate andmete kvaliteeti, kättesaadavust ja kasutamist riskijuhtimise eesmärgil. Hinnati järgmisi poliitikavalikuid: 1) täielik detsentraliseerimine, kogu arendustegevus toimub liikmesriikide tasandil ja osalejatevahelise teabevahetuse kaudu; 2) ühisteenuste kasutamine, luuakse ühine andmebaas, et toetada andmete kättesaadavust liikmesriikide jaoks, ja seotud platvorm, et integreerida ja täiustada liikmesriikidevahelist teabevahetust; 3) ühisteenuste kasutamine koos ühise välise liidese loomisega, kuhu kauplejad saaksid andmeid sisestada ning mis ei sõltu liikmesriigist, kes on pädev andmeid vastu võtma.

Uuringus jõeldati, et ühise andmebaasi loomine teabe asjakohaseks ja õigeaegseks jagamiseks aitaks tagada tollivaldkonna tõhusa riskijuhtimise ELis. Ühine väline liides tooks ettevõtjatele täiendavat tulu, sest võimaldaks hoida kokku nende kulusid.

Komisjon kaalub hoolikalt olemasolevaid valikuid ja nende rakendamisega seotud praktilisi küsimusi, sh korraldamise ja rahastamisega seotud küsimusi, ning tegeleb sellega esmajärjekorras.

6. Järeldused

Komisjon võtab vajalikud meetmed kõnealuse strateegia ja tegevuskava rakendamiseks, eelkõige seoses liidu tolliseadustiku ja sellega seotud IT-arendustega, ning toimib kooskõlas ELi muude algatustega, mis hõlmavad andmete kogumist. Komisjon juhib nõukogu ja Euroopa Parlamendi tähelepanu kõnealuse strateegia ja tegevuskava rakendamise tähtsusele. Komisjon kutsub liikmesriike ja muid sidusrühmi üles aitama kaasa strateegia ja tegevuskava tõhusale ja tulemuslikule rakendamisele.

¹⁸ Nõukogu resolutsioon 2013/C 80/01, 19.3.2013.

¹⁹ COM(2014) 392 (final), 1.7.2014.

²⁰ COM(2014) 389 (final), 1.7.2014.